

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABININ ENFLASYON DÜZELTMESİ FARKLARININ İZLENDİĞİ ÖZEL FONLAR HESABINDAKİ TUTARLARIN VERGİLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN VUK SİRKÜLERİ YAYIMLANDI

ÖZET

196 sayılı VUK Sirkülerinde; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesine 24/10/2024 tarihli ve 7529 sayılı Kanunla eklenen (10) numaralı bent uyarınca, yapılmakta olan yatırımlar hesabının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan düzeltme farklarının dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayarak özel fon hesabına alınması ve bu fon hesabındaki tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılarak yatırımın aktifleştirildiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınmasına ilişkin açıklama yapıldı.

30/10/2024 tarihli ve 32707 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 24/10/2024 tarihli ve 7529 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 11 inci maddesi ile 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına eklenen (10) numaralı bentte “10. Bu Kanun kapsamındaki muhasebe standartları uyarınca yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan ve bu hesabın alt hesabında izlenen düzeltme farkları, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz.

Özel fon hesabında bulunan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınır.

Bu bent uyarınca özel fon hesabında izlenen ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu hesaplarda izlenen tutarlara ayrıca enflasyon düzeltmesi uygulanmaz.

Yatırım döneminde veya iktisadi kıymetin aktifleştirilmesinden sonra işin bırakılması veya özel fon hesabında izlenen söz konusu tutarların bir kısmının veya tamamının başka bir hesaba nakledilmesi ya da işletmeden çekilmesi hallerinde, bu bent uyarınca dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar; işin bırakıldığı veya özel fon hesabının kısmen veya tamamen bu bent hükümlerine aykırı şekilde kullanıldığı dönemin kurum kazancının tespitinde dikkate alınır.” düzenlemesine yer verilmiş ve söz konusu düzenleme 1 Ocak 2024 tarihinden, özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için 2024 yılında başlayan hesap döneminden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu düzenlemeye ilişkin açıklamalara ve örnek hesaplamalara, GİB tarafından yayımlanan 9/2/2026 tarihli ve 196 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde yer verilmiştir.

Yatırım döneminde özel fon hesabında takip edilen tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılması

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (10) numaralı bendinde; mezkûr bent kapsamında özel fon hesabında yer alan ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan tutarların, her yıl bir önceki yıla ilişkin belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacağı, ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamdaki özel fon hesabında bulunan tutarlar; gerek yatırım döneminde, gerek sonraki süreçlerde, ilgili yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak artırılacaktır.

Örnek-1: (A) A.Ş. 2024 hesap dönemi sonunda yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutmuş ve 4.000.000 TL enflasyon düzeltme farkı hesaplamıştır.

Mükellef, söz konusu enflasyon düzeltme farkını gelir hesaplarıyla ilişkilendirmeyerek özel bir fon hesabına alacak ve bu tutarı dönem kazancının tespitinde dikkate almayacaktır.

Bunun yanı sıra, özel fon hesabına alınan 4.000.000 TL nin 2024 hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirme oranında artırılmayacağı tabiidir.

Mükellef (A) A.Ş. özel fon hesabında bulunan bu tutarı, yatırımın devam ettiği 2025 hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirme oranında artıracaktır. 2025 hesap dönemi için [27/11/2025 tarihli ve 33090 sayılı Resmi Gazete’de](#) yayımlanan **585 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen yeniden değerlendirme oranı olan %25,49 un kullanılması** gerekmektedir.

Yeniden Değerleme Oranı (A)= % 25,49 (1,2549)

Özel Fon Hesabına Alınan Enflasyon Düzeltme Farkı (B) = 4.000.000 TL

Yeniden Değerleme Oranında Artırılmış Özel Fon Hesabı Tutarı = (A)x(B) = 4.000.000 TL X 1,2549 = 5.019.600 TL

Yatırımın aktifleştirilmesinden sonra özel fon hesabında takip edilen tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılması ve kazancın tespitinde dikkate alınacak tutarın belirlenmesi

Özel fon hesabına alınan tutarların, yatırımın aktifleştirilmesinden sonraki dönemlerde yeniden değerlendirme oranında artırılmasına ve yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınmasına ilişkin örneğe aşağıda yer verilmiştir.

Örnek-2: Örnek-1 de yer alan (A) A.Ş. 2026 yılında yatırımını tamamlayarak iktisadi kıymeti işletmenin aktifine almıştır. 2026 yılında yeniden değerlendirme oranının %20 olduğu varsayıldığında, özel fon hesabında yer alan tutar (5.019.600 TL X 1,20 =) 6.023.520 TL olarak dikkate alınacak ve iktisadi kıymetin aktifleştirildiği 2026 hesap döneminde, bu tutarın beşte biri olan (6.023.520 /5=) 1.204.704 TL, kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Özel fon hesabının bakiyesi (6.023.520 TL-1.204.704 TL =) 4.818.816 TL ise sonraki hesap döneminde yeniden değerlendirme oranında artırılacak ve yeniden değerlendirme oranında artırılmış tutarın bu defa dörtte biri, sonraki yıllarda yeniden değerlendirme oranında artırılmış tutarın sırasıyla üçte biri, yarısı ve son yılda kalan tutarın tamamı ilgili hesap dönemlerine ilişkin kazancın tespitinde dikkate alınacak olup, hesaplama ile ilgili özet tablo aşağıdaki gibi olacaktır.

Dönem	Özel Fon Bakiyesi(A)	Yeniden Değerleme Oranı(B)	Yeniden Değerleme Oranında Artış (C)= (A)x(B)	Özel Fonda Yer Alan Yeniden Değerleme Oranı ile Artırılmış Tutar (D)= (A)+(C)	Dönem Kazancının Tespitinde Dikkate Alınacak Tutar(E)	Kalan Tutar (K)=(D)-(E)
2026	5.019.600	20,00%	1.003.920	6.023.520	1.204.704	4.818.816
2027	4.818.816	10,00%	481.881	5.300.697	1.325.174	3.975.523
2028	3.975.523	8,00%	318.041	4.293.564	1.431.188	2.862.376
2029	2.862.376	7,00%	200.366	3.062.742	1.531.371	1.531.371
2030	1.531.371	5,00%	76.568	1.607.939	1.607.939	0
TOPLAM			2.080.776	-	7.100.376	-

* 2026, 2027, 2028, 2029 ve 2030 yıllarına ait yeniden değerlendirme oranları varsayımdır.

** Hesaplamalar yapılırken ondalık haneler dikkate alınmamıştır.

Mükellef (A) A.Ş. 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (10) numaralı bendi kapsamında özel fonlar hesabına aldığı tutarları (yatırım döneminde yeniden değerlendirme oranında artırılan ve özel fonlar hesabına alınan tutarlar dahil) yatırımın aktifleştirilmesinden sonra yukarıda bulunan tablodaki gibi yeniden değerlendirme oranında artıracak ve ilgili taksit tutarlarını 2026, 2027, 2028, 2029 ve 2030 hesap dönemlerinde dönem kazancının tespitinde dikkate alacaktır.

Özel fon hesabında bulunan tutarların geçici vergi dönemlerinde kazancın tespitinde dikkate alınması

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (10) numaralı bendinde, özel fon hesabına alınan tutarların, yatırımın aktifleştirilmesinden sonraki dönemlerde yeniden değerlendirme

oranında artırılmasına ve yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacağı hüküm altına alınmış olup, söz konusu kazançlar geçici vergi dönemlerinde de kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Bu kapsamda, geçici vergi dönemlerinde ilgili geçici vergi dönemine tekabül eden kısım kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Özel fonların yeniden değerlendirme oranında artışından kaynaklı farkların maliyete intikal edip etmeyeceği

Anılan bent uyarınca özel fon hesabına alınan tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılan kısımlarının iktisadi kıymetin maliyetine intikal ettirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Saygılarımızla...

[196 no.lu VERGİ USUL KANUNU Sirküleri İçin Tıklayın....>>>>>](#)